

15. Кадикова І. М. Формування ринку землі в умовах ринкової трансформації : автореф. дис. на здобуття ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.01 «Економічна теорія». Харків, 2008. 20 с.

16. Кошкалда І. В. Земельні відносини в аграрному секторі економіки України: [монографія]. Харків: Гриф, 2012. 352 с.

17. Наукові і методичні основи управління земельними ресурсами : [монографія] / за ред. д. е. н. А. Я. Сохничя. Львів : Укр. технології, 2007. 237 с.

18. Пахомова Н. В., Рихтер К.К., Малишков Г.Б. Структурні преобразования в условиях формирования «зеленой» экономики: вызовы для государства и

бизнеса. *Проблеми сучасної економіки*. 2012. № 3(43). С. 7–15.

19. Сконцентрируйтесь на тех 20%, от которых зависит 80% дела. URL: <https://www.vedomosti.ru/tech-nology/characters/2017/09/11/733316-skontsentriroitues>.

20. Третяк А. М., Бамбідра Д. І. Земельні ресурси України та їх використання. Київ : ЦЗРУ, 2003. – 143 с.

21. The publications of the United Nations on economic and social affairs – UNDESA. *UNpublication*. 2005. № E.04. II.C.1.

22. Wille Joachim. Menschheit braucht bald zwei Planeten. *Frankfurter Rundschau*. 2012. 15 may. P. 3.

Н. М. Ткаченко

академік АЕН України

Національний університет харчових технологій, м. Київ

ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ПРАВО НА ПЕНСІЮ, РОЗМІРИ, НАРАХУВАННЯ, ПЕНСІЙНА РЕФОРМА

Постановка проблеми. Розмір пенсії визначається на основі даних про заробітну плату відповідно до захованого страхового стажу. Питання, чи впливають інші фактори на розмір пенсійних нарахувань?

Виклад основного матеріалу.

Пенсія – це кошти, які працівники запозичують державі. Протягом довготривалого часу вони перераховують частину своєї заробітної плати у рахунок майбутньої пенсії. Увесь цей час ці кошти знаходяться в обігу у держави. Але чи повертає сьогодні держава отримані від громадян кошти у повному обсязі?

Питання: які бувають пенсії, як розраховуються пенсії? Яким чином стаж та місце роботи впливає на розмір пенсії? Чи існують проблеми, що пов'язані з нарахуванням пенсії?

Пенсія – це страховка працюючої людини на час, коли вона перестає працювати або ще продовжує працювати, після встановленого пенсійного віку виходу на пенсію.

Розмір пенсії залежить від фіксованих факторів:

- розміру заробітної плати за час роботи;
- пенсійного стажу та віку в якому працівник виходить на пенсію.

За умови, що пенсіонери працюють, то відповідно до українського законодавства вони є застрахованими у системі обов'язкового державного пенсійного страхування. Це означає, що податківець вносить платежі до Державного пенсійного фонду із фонду нарахованої заробітної плати разом з відсотками нарахованої персональної заробітної плати.

Час, протягом якого здійснювались відрахування до бюджету Пенсійного фонду, називається **страховим стажем**. Інформація про страховий стаж фіксується у відомостях Пенсійного фонду і особистій трудовій книжці. Тому **трудоий стаж прийнято рахувати страховим**.

Відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» до страхового стажу зараховується строковий військовий стаж осіб, які проходять службу в армії [10].

Законом України «Про пенсійне забезпечення» № 1788-XII від 05.11.1991 р., встановлено право громадян України на державне пенсійне забезпечення за віком, по інвалідності, у зв'язку з втратою годувальника та інших випадках, передбачених цим законом (стаття 1) [1].

Іноземні громадяни та особи без громадянства, які проживають в Україні, мають право на пенсію нарівні з громадянами України.

За цим Законом призначаються такі види державних пенсій (стаття 2):

а) трудові пенсії:

- за віком;
- по інвалідності;
- у разі втрати годувальника;
- за вислугу років;

б) соціальна пенсія. Право на соціальну пенсію мають всі непрацездатні громадяни на умовах, що визначаються цим законом (стаття 5).

Виплата пенсій здійснюється за рахунок коштів Пенсійного фонду України.

Пенсійний фонд України є самостійною фінансово-бюджетною системою, яка не входить до складу державного бюджету України, формується за рахунок коштів, що перераховуються підприємствами і організаціями на заходи соціального страхування за відповідними тарифами.

Фінансування коштів на виплату пенсій запроваджується по всій території України, із обов'язковою щомісячною виплатою їх, незалежно від надходження коштів та соціально-економічного стану конкретних районів. Це гарантується процедурою перерозподілу коштів Пенсійного фонду України (стаття 8).

Право на пенсію за віком мають **чоловіки** – після досягнення ними 60 років при стажу роботи не менше 25 років, **жінки** – після досягнення ними 55 років і за умови зарахованого стажу роботи не менше 20 років (стаття 12).

У статті 13 визначено вимоги задля нарахування пенсії на пільгових умовах.

Розміри пенсії за віком (стаття 19). Пенсія за віком призначається у розмірі **55%** заробітної плати (стаття 64), але не менше мінімального розміру пенсії. За кожен повний відпрацьований рік роботи **понад 25 років чоловікам і 20 років жінкам** розмір пенсії збільшується на **1%**, але не менше як **1% мінімального розміру пенсії**.

Пенсії за віком на **пільгових умовах** (стаття 13 Закону України № 1111-IV від 10 липня 2003 р.). На такий вид пенсійного забезпечення мають право незалежно від останнього місця роботи [10]:

працівники зайняті повний робочий день на підземних роботах, на роботах із особливо шкідливими і особливо важкими умовами праці за списком № 1 виробництва, робіт, професій, посад і показників, що затверджуються Кабінетом Міністрів України та з урахуванням зарахованого стажу на цих робочих місцях:

- **чоловіки** – після досягнення 50 років і при стажі роботи не менше 20, з них не менше 10 років на зазначених роботах;

- **жінки** – після досягнення 45 років і при стажі роботи не менше 15 років, з них 7 років 6 місяців на зазначених роботах.

Працівникам, які мають **не менше половини необхідного стажу** роботи з особливо шкідливими, особливо важкими умовами праці на пільгових умовах призначають із зменшенням віку, передбаченого статтею 12 цього Закону, **на 1 рік** за кожен повний рік такої роботи **чоловікам і на 1 рік і 4 місяці жінкам**.

Загальний порядок визначення середньомісячного заробітку для обчислення пенсії (стаття 65). Період часу за яким буде розраховано розмір пенсії може бути визначено за вибором того, хто звернувся за нарахуванням пенсійного забезпечення: або за 24 останні календарні місяці роботи підряд перед зверненням за пенсією або за будь-які 60 календарних місяців роботи підряд протягом всієї трудової діяльності перед зверненням за пенсією, незалежно від наявних перерв в роботі.

Середньомісячна заробітна плата для обчислення пенсії визначається діленням одержаної суми на 24 календарні дні або одержаної суми за 60 календарних днів – на 60. Однак, **заробітна плата нараховується не за календарними днями, а за робочими**.

Приклад.

Нарахована заробітна плата за серпень 2017 р. – 6000 грн; календарних днів – 31, робочих – 22.

Для нарахування пенсій береться 24 календарні дні, у тому числі нарахована заробітна плата за 17 робочих днів.

Звідси:

1. Заробітна плата за один робочий день
6000 грн : 22 р. д. = 272,72 грн.

2. Заробітна плата за 24 календарні дні (у тому числі робочих днів – 17)
272,72 x 17 р. д. = 4636,24 грн.

Тобто, у відсотках заробітна плата нарахована за календарними днями складе:

6000 грн	–	100%
4636,24 грн	–	x
$x = 4636,24 : 6000 \times 100\% = 77,28\%$.		

Таким чином, пенсія, що нараховується за календарними днями зменшена на 22,72% (100% – 77,28%).

Сума зменшеної пенсії становить:

6000 грн x 22,72% = 1363,21 грн (4636,24 + 1363,21 = 6000).

Тобто, середньомісячна заробітна плата за календарні дні, визначена з розрахунку 24 календарних днів зменшена на 22,72%.

Тому, з врахуванням фінансових можливостей у державі, бажано діючу методику нарахування пенсії за календарними днями замінити на методику нарахування пенсій відповідно до нарахованої заробітної плати за робочими днями.

Із 1 червня 2000 р. діє Закон України «Про пенсії за особливі заслуги перед Україною» № 1767-III (статті 1-5).

Закон України «Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування» № 400/97ВР визначає порядок справлення та використання збору на обов'язкове державне пенсійне страхування [2].

За статтею 1 платниками збору на обов'язкове державне пенсійне страхування є:

1) **суб'єкти підприємницької діяльності** залежно від форм власності, їх об'єднання, бюджетні, громадські та інші установи та організації, об'єднання громадян та інші юридичні особи, а також фізичні особи – суб'єкти підприємницької діяльності, які використовують працю найманих працівників;

2) **філії, відділення та інші відокремлені підрозділи** платників податків, зазначених у пункті 1, що не мають статусу юридичної особи, розташовані на території іншої, ніж платник зборів, територіальної громади;

3) **фізичні особи** – суб'єкти підприємницької діяльності, які використовують працю найманих працівників, адвокати, нотаріуси та інші;

4) **фізичні особи**, які працюють на умовах трудового договору (контракту) та фізичні особи, які виконують роботу (послуги) згідно з цивільно-правовими договорами, в тому числі члени творчих спілок, творчі працівники, які не є членами творчих спілок тощо.

Документи, що стосуються збору на обов'язкове державне пенсійне страхування.

Кодифікований Закон України від 26.06.1997 р. № 400/97ВР «Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування» (останні зміни і доповнення внесені Законом України від 22.10.1998 р. № 208-XIV «Про внесення змін в Закон України «Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування») [3].

Відповідно до **статті 3** Закону України № 208-XIV Пенсійний фонд України не включається до складу Державного бюджету України.

Відповідно до **статті 4** Закону України «Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування» встановлюються ставки збору у наступних розмірах:

- **суб'єкти підприємницької діяльності** незалежно від форми власності, їх об'єднання, бюджетні, громадські та інші установи, об'єднання громадян та інші юридичні особи, а також фізичні особи;

- **суб'єкти підприємницької діяльності**, які використовують працю найманих працівників; філіали, відділи та інші окремі підрозділи платників податків – **32%**.

Для підприємств, установ та організацій, де **працюють інваліди**, збір на обов'язкове державне пенсійне страхування визначається окремо **за ставкою 4%** від об'єкта оподаткування для працюючих інвалідів і **за ставкою 32%** від об'єкта оподаткування для **інших працівників** такого підприємства.

Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» № 1058-IV від 9 липня 2003 р. [10] розроблений відповідно до Конституції

України та Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування, визначає принципи, засади і механізми функціонування системи загальнообов'язкового державного соціального страхування, призначення, перерахунку і виплати пенсій, надання соціальних послуг з коштів Пенсійного фонду, що формується за рахунок страхових внесків роботодавців, бюджетних та інших джерел, передбачених цим Законом, а також регулює порядок формування Накопичувального Пенсійного фонду та фінансування за рахунок його коштів видатків на оплату договорів страхування довічних пенсій або одноразових виплат застрахованим особам, членам їх сімей та іншим особам, передбаченим цим Законом.

Зміна умов і норм загальнообов'язкового державного пенсійного страхування здійснюється виключно шляхом внесення змін до цього Закону.

Відповідно до Закону України «Про податок на доходи фізичних осіб» № 889-IV від 22 травня 2003 р. (статті 3, 7, 9, 11, 13, 14) [4]:

- 13% (15%) – дохід у вигляді нарахованої заробітної плати, зменшеної на суму збору до Пенсійного фонду України чи внесків до фондів загальнообов'язкового Державного соціального страхування, які відповідно до Закону справляються за рахунок доходу найманої особи за ставкою визначеною п. 3.5 ст. 3 Закону від 1 січня 2004 р.;

- 20% (30%) – дохід у вигляді виграшу (крім у державну лотерею у грошовому виразі), п.п. 9.5.2 ст. 9 Закону № 889-IV.

Відповідно до Податкового Кодексу України 2014 р. на 1 жовтня 2014 р. ставка податку становить 15 % (зі змінами та доповненнями), ст. 167, п. 167.1 ПКУ 2014 р [8].

Якщо база оподаткування, яка визначена з урахуванням норм пункту 164.6 ст. 164 щодо доходів, зазначених у абзаці першому цього пункту в календарному місяці перевищує 10- кратний розмір мінімальної заробітної плати, встановленої Законом України на 1 січня звітного податкового року до суми такого перевищення застосовується ставка 17% (див. таблицю) [8].

Таблиця

Мінімальна пенсія за віком, грн

	На 2008 р.	На 2009 р.	На 2010 р.	На 2016 р.
З 1 січня	470,00	605,00	869,00	1074,00 (січень-квітень)
З 1 квітня	481,00	625,00	884,00	1130 (травень-листопад)
З 1 липня	482,00	630,00	888,00	X
З 1 жовтня	498,00	650,00	907,00	1208 (у грудні)
			з 01.12.2010 р – 921,00	

В Україні існує добровільне недержавне пенсійне забезпечення працівників. Його реалізація відбувається за різними схемами: роботодавці, що володіють крупним бізнесом створюють свої корпоративні недержавні пенсійні фонди (НПФ), решта може брати участь у відкритті НПФ; є професійні НПФ, учасників яких об'єднує професія.

Відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2014 рік» мінімальна заробітна плата (1218 грн) не підвищувалась, прожитковий мінімум (1176 грн) не змінювався. Сплановано призначення спеціальних пенсій у розмірі 70% суми мініма-

льної заробітної плати (грошового забезпечення) з якої сплачено єдиний внесок (раніше було 80% мінімальної заробітної плати). У меншому розмірі почали призначати пенсію прокурорам та слідчим прокуратури; військовослужбовцям; державним службовцям і податковим особам місцевого самоврядування, народним депутатам.

У 2014-2015 рр. та до 1 березня 2016 р. пенсії не підвищували у зв'язку із зростанням середньої заробітної плати. Підвищення пенсій зупинено до стабілізації економічного становища в Україні. Але було і незаконне зниження пенсії у 2015 р.

Приклад необгрунтованого зниження пенсії у 2015 р. автору статті Ткаченко Н.М. (безперервний страховий науковий стаж у Національному університеті харчових технологій – 49 років).

Довідка: загальна пенсія 6850 грн, мінус 16,5% (1130,25 грн – військовий податок і податок з доходів фізичних осіб). Нарахування пенсії у 2015 р.:

2015 р., місяць	Належна до виплати пенсія, грн	Виплачена пенсія, грн	Недодана пенсія, грн
Березень	5719,75	3866,58	1853,17
Квітень	5719,75	3887,65	1832,10
Травень	5719,75	3887,65	1832,10
		+2340,00 (доплата)	
	17159,25	13981,88	3177,37

Таким чином, недоплата пенсії за березень – травень 2015 р. склала 3177,37 грн (17159,25 – 13981,88). Можна зауважити, що і в інших пенсіонерів у березні – травні 2015 р. могли бути такі недоплати.

Питання, чи є пенсія доходом фізичних осіб?

Розмір пенсії кожного працюючого залежить від страхового стажу та суми нарахованої заробітної плати, яка оподатковується податком з доходів фізичних осіб і з якої відраховується соціальний внесок до

Пенсійного фонду. Тому оподаткування пенсії (15%) податком з доходів фізичних осіб (заробітної плати) є **подвійним** з тієї ж суми, тобто одна і та ж сума оподатковується двічі.

Необгрунтованою є і встановлення суми середньомісячної заробітної плати для обчислення пенсій, яка визначається діленням одержаної заробітної плати на календарні дні, а заробітна плата нараховується за робочі дні, тому в результаті отримуємо різке зниження нарахованої суми пенсії.

Соціальні пенсії (стаття 93) призначаються і виплачуються непрацюючим громадянам, крім інвалідів з дитинства, при відсутності права на пенсію:

- інвалідам I і II груп, у тому числі інвалідам з дитинства, інвалідам III групи – особам, які досягли віку:

- чоловікам – 60 років;
- жінкам – 55 років;
- дітям у разі втрати годувальника (стаття 37);
- дітям інвалідам віком до 16 років.

З 1 січня 2016 р. для обчислення пенсій враховується заробіток працівника лише за даними персоналізованого обліку, тобто за періоди страхового стажу з 1 липня 2000 р. і до моменту виходу на пенсію. Заробіток особи за будь-які 60 календарних місяців роботи у період до 1 липня 2000 р. враховується при обчисленні пенсій тільки в тому випадку, якщо страховий стаж, починаючи з 1 липня 2000 р. становить менше 60 місяців.

При призначенні пенсії у 2017 р. при обчисленні заробітку для визначення розміру пенсії застосовується показник середньої заробітної плати в Україні за останні три роки – 2014, 2015 та 2016 рр.

При призначенні пенсій у період з 1 січня по 31 грудня 2016 р. мінімальний розмір пенсії (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати та надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною) не може перевищувати 10740 грн. Цей розмір не переглядається у зв'язку з збільшенням прожиткового мінімуму з 1 травня і 1 грудня 2016 р.

З 1 січня 2017 р. мінімальна заробітна плата в Україні зросла до 3200 грн. З 11 жовтня 2017 р. в Україні запровадила пенсійна реформа. Пенсіонери почали отримувати нові осучаснені пенсійні виплати. Осучасненню підлягають виплати тих пенсіонерів, які не збільшувалися з 2014 р. Перераховують пенсії майже 5 млн пенсіонерам [14].

Із 2019 р. у зв'язку з інфляцією працюватиме механізм щорічної індексації пенсій. У перші два роки індексацію проводитимуть на 50% зростання заробітної плати за попередній рік, і ще на 50% зростання інфляції в подальшому.

За даними Міністерства соціальної політики України станом на 24 жовтня 2017 р. у 11,9 млн пенсіонерів середня пенсія становить 1828 грн (прожитковий мінімум – 1700 грн).

З 1 жовтня 2017 р. пенсіонери, які працюють, отримуватимуть пенсію у розмірі 100% без вирахування 15%. Перерахована пенсія більш ніж 5 млн пенсіонерів на базі середньої заробітної плати за 2014, 2015 та 2016 рр. дорівнюватиме 3764 грн.

З 1 січня 2018 р. відбудеться підвищення мінімального страхового стажу для виходу на пенсію з 15 до 25 років.

Мінімальний страховий стаж щороку буде збільшуватись ще на 1 рік. Підвищення у 2028 р. досягне

максимуму – щоб вийти на пенсію, потрібно буде мати 35 років страхового стажу.

З 1 січня 2018 р. до страхового стажу зараховуватимуть:

- військову службу;
- очну форму навчання в державних вузах на умовах держзамовлення;
- аспірантуру та докторантуру.

Підприємці, які працювали на спрощеній системі оподаткування зможуть зараховувати у стаж період від січня 1998 р. до кінця 2017 р.

Відповідно до інформації газети Урядовий кур'єр за даними Міністерства соціальної політики нині в країні 11,9 млн пенсіонерів, а середня пенсія становить 1828 грн за прожиткового мінімуму 1700 грн [15].

В країні 12 млн платників єдиного соціального внеску (ЄСВ) та 16 млн зайнятого населення.

Ключовими новаціями, які містить пенсійна реформа є такі.

З 1 жовтня 2017 р. перераховуватиметься пенсія для більш, ніж 5 млн пенсіонерів на базі середньої заробітної плати за 2014-2016 рр. (яка визначена в сумі 3764 грн).

Середній рівень доплат мав становити 700 грн. На перерахунок використано 12 млн грн. Працюючі пенсіонери отримуватимуть пенсію у розмірі 100% нарахованої їм суми пенсійного забезпечення.

З 1 січня 2018 р. запроваджуватиметься підвищення мінімального страхового стажу для виходу на пенсію з 15 до 25 років.

Щороку мінімальний страховий стаж буде збільшуватись ще на один рік. В 2028 р. підвищення досягне максимуму – 35 років страхового стажу, які потрібно мати, щоб вийти на пенсію за віком.

Зміна коефіцієнта вартості року страхового стажу на 1,0 замість 1,35. Це показник, на який множить страховий стаж при розрахунку розміру пенсії. Його розміри прямо пропорційні розміру пенсії.

До страхового стажу зараховуватимуть військову службу, очну форму навчання в державних вузах на умовах держзамовлення, аспірантуру і докторантуру.

Підприємці, які працювали на спрощеній системі оподаткування зможуть зарахувати до стажу період з січня 1998 р. до кінця 2017 р.

З 1 січня 2018 р. розмір пенсії депутатів, держслужбовців, прокурорів, працівників дипломатичної служби, наукових співробітників не буде перевищувати 10 прожиткових мінімумів.

З 1 січня 2019 р. запроваджене загальне обов'язкове пенсійне страхування. В обов'язкову накопичувальну систему, крім ЄСВ, буде нараховуватись відсоток від заробітної плати (2-3% за прогнозом інвестгрупи Універ) [15].

З 1 січня 2018 р. розмір пенсій депутатів, державних службовців, прокурорів, працівників дипломатичної служби, наукових співробітників не буде перевищувати 10 прожиткових мінімумів.

З 1 січня 2019 р. за прогнозами інвестгрупи Універ буде запроваджене перехід загальнообов'язкового пенсійного страхування в обов'язкову накопичувальну систему із сплатою єдиного страхового внеску в розмірі 2-3%.

Висновки з основного матеріалу: із звернення прем'єр-міністра України щодо пенсійної реформи:

якщо людина чесно працювала все життя вона має гарантовано отримувати гідну пенсію.

Уряд пропонує переглянути пенсії, розміри яких не змінювали останні п'ять років, зміну показника середньої заробітної плати по Україні, який застосовують при обчисленні пенсії. «Осучаснення» пенсій – це відновлення справедливості відносно усіх тих, хто свою пенсію заробив, заробив право на гідне пенсійне забезпечення.

Уряд пропонує скасувати 15-відсоткове зниження пенсійних виплат для тих, хто продовжує працювати. Це є відновлення справедливості щодо тих, хто добросовісно працював все своє життя.

Висновки автора статті:

1. Розмір пенсії пропонується осучаснити відповідно до діючої середньої заробітної плати, яка хоч і повільно, але систематично зростає, а пенсія роками не змінювалась.

2. Не допустити зміни урядового законопроекту № 6614 [14], що дає старт пенсійної реформи: **з 1 січня 2018 р. скасовують особливі умови виходу на пенсію, тобто право на призначення пенсії за вислугу років** (не для всіх). Ця норма стосуватиметься тільки працівників соціальної сфери – освіти, охорони здоров'я, соціального захисту та інших категорій.

3. Нараховувати пенсію відповідно до відпрацьованих робочих днів (до суми нарахованої заробітної плати) замість календарних днів.

4. Пропонується незаконно утримувані 15% податку на додану вартість повернути пенсіонерам протягом наступних трьох років (2018-2020).

5. Пропонується перевірити оплату усіх пенсіонерів за березень-травень 2015 р. і повернути недодані виплати, якщо такі буде виявлено, як у автора статті.

6. Під час призначення пенсій у 2018 р. коефіцієнт вартості року страхового стажу становитиме 1, використовуватиметься показник середньої заробітної плати за два останні роки, а з 2019 р. – показник середньої заробітної плати за три останні роки [13].

7. На пенсію у 63 останні роки можуть виходити особи, які мають 15 років страхового стажу на 1 січня 2018 р.

8. З 2021 р. відбуватиметься автоматична індексація пенсій щорічно шляхом підвищення показника середньої заробітної плати, з якої нараховується пенсія на 50% зростання заробітної плати за попередні три роки і на 50% зростання індексу споживчих цін за минулий рік.

9. Передбачається ліквідувати пенсії за вислугу років, залишити пільговий вихід на пенсію лише для деяких категорій населення: працівників з шкідливими та важкими умовами праці, людей з інвалідністю, матерів, які виховали п'ятеро дітей та інвалідів з дитинства (у 50 років), військових – учасників бойових дій (у 55 років за 25 років служби).

10. Діапазон необхідного стажу щороку збільшуватиметься на 12 місяців до досягнення 35 років у 2028 р.

Для категорії осіб, які вийшли на пенсію у 2011 р. зберігається право на страховий пенсійний стаж у 25/20 років.

11. У зв'язку з реалізацією пенсійної реформи відбулися дисбаланси, зокрема, для тих осіб, хто має значний трудовий стаж і низькі пенсії. Так, коефіцієнт страхового стажу був знижений із 1,35 до 1,0. Коефіцієнт 1,35 застосовувався за рекомендаціями Міжнародної організації праці (МОП). Відповідно до яких, людина після 30 років участі у пенсійній системі шляхом оплати пенсійних внесків «повинна мати компенсацію втраченої заробітної плати на рівні не менше 40%».

Таким чином, коефіцієнт трудового стажу повинен дорівнювати 1,35 ($30 \times 1,35 = 40\%$). Сьогодні ж не дотримуються норми, що рекомендовані МОП, коли вартість 30 років трудового стажу відповідає коефіцієнту 1,0, то повертається лише 30% втраченої заробітної плати.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про пенсійне забезпечення» № 1788-ХІІ від 05.11.1991 р.
2. Закон України «Про збір та обов'язкове державне пенсійне страхування» № 400/97ВР від 26.06.1997 р.
3. Закон України «Про внесення змін в Закон України «Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування» № 208-ХІV від 22.10.1998 р.
4. Закон України «Про податок на доходи фізичних осіб» № 889-ІV від 22 травня 2003 р.
5. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (Відомості Верховної Ради України № 2-3 ст.11 від 2011 р. із змінами, внесеними згідно з Кодексом України № 2755-VI, 2755 – 17 від 02.12.2010 р.).
6. Закон України «Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи» № 3668-VI від 08.07.2011 р.
7. Закон України «Про державний бюджет України № 165 – 1165 – VII у зв'язку із кризою».
8. Податковий Кодекс України 2014 р. зі змінами та доповненнями.
9. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо пенсійного забезпечення» (Відомості Верховної Ради України (ВВР) № 22, ст.145), 2015 р.
10. Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» № 1058-ІV від 09 липня 2003 р. із змінами 2016 р.
11. Податковий Кодекс України (із змінами та доповненнями станом на 08 липня 2016 р.).
12. Звернення Прем'єр-міністра України щодо Пенсійної реформи. Кабінет Міністрів України.
13. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій» № 2148-VIII від 03.10.2017 р.
14. Урядовий законопроект № 6614 від 13 липня 2017 р. «Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій»
15. Новації пенсійної реформи (інфографіка). Старість по-новому... *Урядовий кур'єр*. 24.10.2017 р.